

Handläggare: Lotta Liedberg
Tfn: 508 09 032

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Ansvarsfull servering - fri från diskriminering – svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av delbetänkandet ”Ansvarsfull servering – fri från diskriminering” (SOU 2006:56).

Förvaltningen tycker att det är bra om kunskaper i ansvarsfull alkoholserving och arbete mot diskriminering sprider sig bland företagare och anställda inom restaurang- och krogbranschen. Förvaltningen ställer sig också positiv till möjligheten att tillfälligt dra in ett serveringstillstånd vid exempelvis upprepad diskriminering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom planeringsavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av delbetänkandet "Ansvarsfull servering – fri från diskriminering" (SOU 2006:56). Delbetänkandet har gått på remiss från Socialdepartementet till bl.a. Stockholms stad som i sin tur inhämtar yttrandena från Kistas, Farstas och Norrmalms stadsdelsnämnder. Yttrandena ska vara kommunstyrelsen tillhanda senaste den 10 november 2006. En sammanfattning av remissen bifogas.

*Den som vill ta del av delbetänkandet i sin helhet kan vända sig till
registrator Riitta Johansson tel 08-508 09 017,*

E-post: riitta.johansson@norrmalm.stockholm.se

Sammanfattning av remissen

Utredningens uppdrag har varit att som villkor för serveringstillstånd undersöka möjligheterna att ställa krav på utbildning för tillståndshavare och serveringsansvarig personal. I uppdraget har det också ingått att lämna förslag på hur diskriminering på serveringsställen ska förhindras eller försvåras och se på möjligheterna att genom utbildningsinsatser motverka diskriminering. Delbetänkandet presenterar förslag till ändringar i alkohollagen (1994:1738) och alkoholförordningen (1994:2046).

Bakgrunden till förslagen är bl.a. att minska alkoholrelaterat våld, ungdomsfylleri och diskriminering på restauranger och krogar.

Brottsförebyggande rådet har i en undersökning kommit fram till att en fjärdedel av det polisanmälda gatuvåldet sker inne på en restaurang eller en krog. Att minska andelen kraftigt berusade personer på restauranger och krogar är sannolikt en av de mest effektiva metoderna att minska risken för våld och hot i kroglivet. (BRÅ-rapport 2004:6)

Statistik om ungdomars alkoholvanor (SOU 2005:25) visar att bland 16-17-åringarna uppger tio procent av pojkarna och sex procent av flickorna att de har druckit alkohol på serveringsställe minst en gång i månaden under de senaste tolv månaderna.

Hälften av antalet anmälda fall av olaga diskriminering avsåg restauranger, nattklubbar och liknande verksamhet enligt en BRÅ-rapport om brottsutveckling 2001-2003. (BRÅ-rapport 2004:3)

Krav på utbildning

Utredningen föreslår att en förutsättning för serveringstillstånd ska vara att den sökande går en utbildning som avslutas med ett prov. Utbildningen ska bl.a. omfatta: kännedom om alkoholpolitiken, alkoholens verkningar, ansvarsfull alkoholservering, rättsregler, företagsledning och ekonomisk ledning av ett företag samt hur man kan motverka sådan brottslighet som har koppling till restaurangmiljön. En veckas heltidsstudier anses vara en rimlig längd på utbildningen. Utbildningen beräknas kosta ca 10 000 kronor och examinationen 1 500 kronor. Den sökande står för kostnaderna. Tillståndshavare som har haft serveringstillstånd i minst tre år de senaste fem åren innan den föreslagna lagen träder i kraft ska erbjudas att istället göra ett kontrollprov. Vid tillfälliga tillstånd för servering i slutna sällskap ska det inte krävas någon utbildning.

Utredningen föreslår också att serveringsansvariga ska genomgå utbildning i ansvarsfull alkoholhantering samt att de ska ha fyllt 20 år (idag är åldersgränsen 18 år). Den utbildningen beräknas kosta ca 2000 kronor.

Statens folkhälsoinstitut ska ta fram anvisningar för utbildningarnas innehåll, ge tillstånd till företag som vill genomföra utbildningarna och utöva tillsyn över dessa samt examinera de som söker tillstånd. Undantagna för krav på tillstånd är gymnasieskola med motsvarande utbildning eller utbildning som anordnas av kommun, länsstyrelse eller landsting.

Utredningen anser inte att några krav på övrig personal inom restaurangnäringen ska anges i alkohollagen. Istället föreslår man att restauranger med serveringstillstånd ska vara skyldiga att utöva egen särskild tillsyn samt utarbeta särskilda program för detta. Sådana program ska beskriva hur information om alkohollagen och rutiner vid servering av alkoholdrycker ska nå ut till övrig personal. Detta för att även personal som inte är serveringsansvariga ska få den kunskap som behövs för att servera alkoholhaltiga drycker på ett ansvarsfullt sätt.

Rikspolisstyrelsen bör enligt utredningen få i uppdrag att införa utbildning i ansvarsfull alkoholhantering som en del i ordningsvaktutbildningen.

Diskriminering

Under senare år har rapporterna om att diskriminering i krogvärlden ökat kraftigt. Det är idag möjligt att dra in serveringstillståndet om någon på serveringsstället har dömts för olaga diskriminering eftersom brottslig verksamhet är en grund för att återkalla ett serveringstillstånd. Eftersom bevisfrågan vid diskriminering är svår och få döms för olaga diskriminering föreslår utredningen att det vid upprepad diskriminering

ska vara möjligt att återkalla ett serveringstillstånd trots att det inte finns en fällande dom.

Den utbildning som föreslås bli obligatorisk för tillståndshavare och serveringsansvariga bör även innehålla frågor om diskriminering, vilka regler som gäller och hur diskriminering kan motverkas. Detta bör även gälla andra utbildningar som vänder sig till personal inom restaurangbranschen.

Den tillsyn som ska ske när det gäller ordningsvakter är också en viktig del i arbetet att motverka diskriminering. En stor del av anmälningarna om diskriminering avser fall där någon har nekats inträde till en nattklubb eller liknande av en ordningsvakt eller entrévärd. Regeringen bör därför ge Rikspolisstyrelsen och länsstyrelserna i uppdrag att arbeta för en förbättrad tillsyn över ordningsvakter och bevakningsföretag.

Tidsbegränsat förbud mot alkoholserving

Den svenska alkohollagen saknar möjligheter att under viss tid förbjuda alkoholserving. Utredningen föreslår att serveringstillstånd ska kunna återkallas under en viss bestämd tid, högst en månad. Denna åtgärd skulle t.ex. kunna användas vid upprepade förseelser vad gäller ordning och nykterhet, när tillståndshavaren inte följer bestämmelserna i alkohollagen eller vid upprepade fall av diskriminering.

Utredningen anser också att regeringen bör utreda möjligheten att införa regler som gör det möjligt för polismyndigheten att omedelbart förbjuda alkoholserving när det på serveringsställen sker servering i stor omfattning till minderåriga eller till personer som är märkbart påverkade av alkohol eller annat berusningsmedel.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att förslagen i huvudsak är bra. De går i linje med riktlinjerna för serveringstillstånd som presenteras i Stockholms alkoholpolitiska program, ”Alkoholserving i Stockholm” – riktlinjer för serveringstillstånd” och STAD-modellen. (Sedan 1995 har Stockholms läns landsting - STAD - i samverkan med Stockholm stad drivit ett forskningsprojekt vilket bl.a. består av en tvådagars utbildning i ansvarsfull alkoholserving.) I Stockholms stad är utbildning i ansvarsfull alkoholserving redan obligatorisk för all personal som serverar alkohol efter kl 01.00. och diskriminering kan leda till att serveringstillståndet återkallas.

Norrmalm är en korg- och restaurangtät stadsdel. Inom stadsdelen ryms både citykärnan med nattklubbar och bostadsområden med kvarterskrogar, ett levande restaurang- och krogliv hör till en storstad. Baksidan är att det

ibland förekommer våld och annan otrivsel till följd av alltför berusade gäster. Om utbildning kan leda till att krogar i mindre utsträckning serverar minderåriga och berusade personer alkohol är det naturligtvis positivt för stadsdelen då det i sin tur kan leda till mindre bråk och ungdomsfylleri.

Förvaltningen tycker att det är positivt att arbeta mot diskriminering. Alla ska ha möjlighet att delta i restaurang- och nöjeslivet oavsett kön, nationalitet, etniskt ursprung, sexuell läggning eller funktionshinder. Däremot är det som utredningen påpekar ett problem att genom tillsyn kontrollera huruvida diskriminering förekommer på serveringsstället. Eventuellt behövs tydligare riktlinjer för hur tillsynen ska genomföras samt en uppföljning av vilka konsekvenser den nya lagen får.

Förvaltningen anser att möjligheten att under begränsad tid dra in ett serveringstillstånd är bra. Det är en kännbar påföljd vid upprepade förseelser samtidigt som det ger tillståndshavaren möjlighet att komma till rätta med problemen och fortsätta med sin verksamhet.

Bilaga

Sammanfattning av delbetänkandet ”Ansvarsfull servering – fri från diskriminering” (SOU 2006:56)